

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Deák Ferenc
u. 2. Telefon: 13-33. Kiadóhivatal:
könyvtár és jegyiroda: Aradi
u. 8. Telefon: 306. Nyomda: Löw
Lipót u. 19. Telefon: 16-34. « » « » « »

Szombat, 1927 november 26

III. ÉVFOLYAM 271. SZÁM

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Uri u. 6. Telefon: 151. szám. « » « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Andrassy u. 25.
Telefon: 49. szám. « » « » « » « »

Előfizetési ára havonta 3-20, vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér.

Rippl Rónai.

A napi politika törpe csahosai és kopói hallgassanak el egy pillanatra, a nagy hallali lármája némuljon el egy kevéssé, a percemberkéik dárídóján legalább pár percre csönd legyen: halottan fekszik egy magyar zseni, aki maga volt a diadalmas és termékeny élet és aki több szépséget, igazságot, értéket, ragyogást és meglepetést adott ennek a szegény országnak, mint amennyi bajt, bánatot, kárt és vereséget jelent számára néhány tucat ágáló és gajdoló ugynevezett közéleti tényező. Legalább ilyenkor térjenek kissé magukba és ébredjenek valamennyire tudatára annak, hogy milyen mulandó és kártékony az ő okatlan és céltalan handabandázásuk és érezzék át és gondolják meg, hogy a sokat emlegetett és sokat kompromittált kulturfőlényt mégis csak azok teremtik és azok tartják, akik csöndes műtermek magányában, békés laboratóriumok nyugalmában, szelid és boldog álmok fényében vagy eszmék és igazságok keresésében viszik előre a nemzetet, a népet, a fajt és vele az emberiséget.

Rippl Rónai József, aki most örökre lecsukta nagy, mélytűzű szeméit és eldobta ragyogó és borus színeket varázsoló csesztjét, kétségen kívül és vitán felül a modern magyar festőművészet egyik legnagyobb alakja volt, aki európai viszonylatban is sokat jelentett és méltán foglalt helyet klasszikusan nemes és egyszerű önarcképével a firenzei Uffici-gyűjteménynek világgraszáló galériájában.

Ez a csodálatosan meleg kedélyű és mélysegesen bensőséges kaposvári művész alapjában véve forradalmat csinált a hazai pikatúrában, olyan forradalmat, amely sok tekintetben rokon azzal az irodalmi ribillióval, amelyet valamivel később a fiatal Ady Endre föllépése okozott. Mikor Rippl Rónai megjelent a magyar művészet ugarán, sívár, szomorú akadémiázus csöndje fekkant rá a lelkekre, a nagy hagyományok kopott köntösében hivalkodtak és tetszelegtek a hivatalosak, a tekintélyesek. Unalmas barna szősz terült el a nagy képeken, az atelierek homályában fülledt volt a levegő, amikor Rippl Rónai a nyugati frissont hozta, derűsen, fiatalosan, bátorosan és mégis szentesítő komoly hűvel és vállálással annak, amit csinált. Valami hallatlan életkedv és életörő lobbogott benne, valami isteni könnyelműség, amely nem törődött az ócska salabakterek dörmögésével és mormogásával, az értetlenek és tudatlanok fölháborodásával és elképedésével, amely fűtyült a hülye konvencióra és véggezte a maga dolgát, festette tovább a maga látomásait és álmait, csak arra a szóra hallgatva, amely a bensejében intette és buzdította.

Rippl Rónai József nem lett tragikus hős a magyar művészetnek, mint például Szinyei Merse Pál, aki meghasonlott és elhallgatott a hazai közöny és gúny miatt és mint ahogy tragikus hős lett Ferenczy István és Izsó Miklós, a két nagy uttörő magyar képfaragó, vagy Gyórfás Jenő, akit az igaztalan támadás a székelly erdők és hegyek komor magányosságába és a téboly kísérteties csöndjébe száműzött. Rippl Rónai József mesélő és győzelmes forradalmár volt, aki előbb a világ fővárosát és szívét hódította meg és azután jött haza, vigan verekedni, nevelve harcolni.

játszva diadalmaskodni.

Szép feje bölcsen és derűsen magaslott ki a vásári forgatagból, pipázó és nótázó filozófiája megvárta, amíg elcsöndesedik a fölháborodás és az ellenkezés. Sorra behódolt neki a magyar közönség, a honi hatalom, a kritika és ma már a Szépművészeti Múzeum néhány termében fogadják java termését jelentő képei a jelen és a jövő föltétlen és maradandó hódolatát. Piacsek bácsi nyugodtan pipál, a böcklin-felhők a bogáti kastély fölött nyugodtan bólintanak, Maillol és Zorka arcásai nyugodtan néznek, a párisi és dunántuli tájak nyugodtan derengenek és borong-

nak: Rippl Rónai József beérkezett az örökkévalóságba, sápadt, fáradt, ezüstös, álmag magyar művészfeje a végső nyugalom párnáira hanyatlott, de a képek élnek, beszélnek, a képek századokra szólnak, a képek a magyar szellem diadalát hirdetik, olyan finomságról és nemességről, olyan gyöngédségről és erőről tesznek tanuságot, amelyek mindig büszkeségei és boldogságai lesznek a mi gazdag szegénységünknek és közös kincsei az egész emberiségnek, amelyhez mostanában olyan hiába folyamodik a politika, de amelynek szívét mindig meg tudja nyitni a szelid, a békés, a csöndes, az örök művészet!

Garol nem hagyta el Franciaországot és párisi hírek szerint nem hajlandó visszatérni Romániába.

Bratianu a ravatalon. — A kormány koncessziókat ajánlott fel a parasztpártnak. — Demokrácia, új választás terror nélkül?

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.)

Bukarestből jelentik: Bratianu holttestét ma reggel az Atheneumba szállították, ahol vasárnapig közszemlére teszik ki. Bukarestből jelentik: Bratianu ravatalára ma reggelig

negyven koszorút

helyeztek. Az első koszorút a királyi család küldte, azután jött a régenstanács koszorúja, Massaryk elnöke és a cseh kormányé. Mária özevgy királyné értesítette Bratianu özevgyét, hogy személyesen vesz részt az elhunyt miniszterelnök floriciai temetésén.

A temetés programját

most már véglegesen megállapították. Az Atheneum csarnokából vasárnap délelőtt 10 órakor szállítják az északi pályaudvarra Bratianu holttestét. Az utvonalon mindenütt katonai diszörség fogja az utolsó tiszteletet megadni az elhunyt miniszterelnöknek. A temetési menetben Bukarest valamennyi hatósága és egyesülete résztvesz. A gyászoló közönséget két különvonat viszi Floricába, ahol Bratianu koporsóját, a miniszterelnök többször hangoztatott kívánságának megfelelően, ökrös parasztszekérre rakják és ezen a szekéren viszik át a koporsót a Bratianu-család kastélyának kertjében levő családi sirboltba, ahol a temetés megtörténik.

A mai nap

fontos politikai tanácskozásokkal

telt el, amelyeknek az volt a céljuk, hogy lehetővé tegyék a nemzeti egység kormányának megalakítását.

Jorga professzor, a nemzeti demokrata párt vezére ma audiencián jelent meg a régenstanács előtt és részletesen kifejtette véleményét a nemzeti egység kormányának megalakítási lehetőségeiről.

Délután három órakor Titulescu és Stirbey herceg, Bratianu sógora között volt fontos tanácskozás, azután Maniu kereste fel a beteg fekvő Titulescut.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága délelőtt ülést tartott, amelyen Maniu beszámolt az eddig folytatott tárgyalások eredményéről. Az ülésen kiderült, hogy a párt két frakciója, a tulajdonképpeni régi parasztpárt

és az erdélyi egykori nemzeti párt között bizonyos tekintetben meglehetősen súlyos nézeteltérések vannak. A régi parasztpárt azt hánysa Maniu szemére, hogy a trónöröklés kérdésében kompromisszumot akar kötni a liberális párttal.

Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy

a kormány a következő koncessziókat ajánlotta fel a nemzeti parasztpártnak:

Megváltoztatja a választási törvényt, amelynek demokratikus jellegét ad; feloszlatja legkésőbb hat hónapon belül a parlamentet; kiírják az új választásokat és biztosítják annak természetes lefolyását; felajánl a kormányban több tárcát azzal a kikötéssel, hogy a hadügyi és belügyi tárca minden körülmények között a liberális párt kezén marad.

A régenstanács

a legnagyobb energiával dolgozik a nemzeti együttműködés kormányának megalakítása érdekében és úgy a liberális, mint az ellenzéki pártokra a legnagyobb nyomást gyakorolja, valamint kapacitálja az ország valamennyi tényezőjét a nagy cél keresztülvitelére.

A liberális pártban olyan hírek terjedtek el, hogy Vintilla Bratianu feladja a nemzeti egység kormányának gondolatát, ha néhány napon belül nem tud megállapodni a nemzeti parasztpárttal. Ez esetben Vintilla Bratianu tisztán a liberális pártra támaszkodva akar kormányozni, bár

bátyja terrorisztikus politikáját nem szándékozik folytatni.

A liberális párt végrehajtó bizottsága és parlamenti frakciója ma együttes ülést tartott, amelyet kizárólag az elhunyt miniszterelnök emlékének szentelt. Vintilla Bratianu mondtott az emlékbeszédet, aki hangsúlyozta, hogy tisztában van azzal, hogy nem tudja pótolni bátyja hatalmas egyéniségét, de reméli, hogy a liberális párt segítségével mégis sikerülni fog a kormányzás. Amikor Vintilla Bratianu idáig ért,

görcsös zokogásban tört ki

és beszédét nem tudta tovább folytatni. A párt az új elnököt a jövő héten választja meg.